

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հայց. Առաք. Սուրբ Յակոբ Մայր Եկեղեցույ Կիրակնօրեայ Դպրոցի Պարբերաթերթ

Ժ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 6

Փետրուար 2003

2003 տարին

«Աստուածաշունչի տարի»

Կիրակի, 19 Յունուար 2003-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր Տաճարին մէջ, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ գահակալ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Արամ Ա. Կաթողիկոս պատգամ մը փոխանձեց հաւատացեալներուն, որուն ընթացքին 2003 տարին հռչակեց «Աստուածաշունչի տարի»:

Վեհափառ հայրապետին պատգամէն ի յայտ կու գայ թէ այս նախաձեռնութիւնը առնուած է իբր կիրարկում այն սկզբունքին, ըստ որուն քրիստոնէական հաւատքի արմատացումը հայ ժողովուրդի կեանքէն ներս հայ եկեղեցույն համար պէտք է դառնայ առաջնահերթ մտահոգութիւն: Վեհափառ հայրապետին թելադրանքն է որ ամէն հայ անհատ 2003 տարուան ընթացքին ծանօթանայ Աստուածաշունչին ու անոր մէջէն թափանցող Աստուծային շունչով հարստացնէ իր կեանքը, լուսաւորէ իր կեանքի ճամբան, բիրեղացնէ իր քրիստոնէական ու ազգային ինքնութիւնը եւ հզօրացնէ իր գոյութեան արմատները:

Վեհափառին կոչն է Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան թեմական առաջնորդներուն, հոգեւոր դասին եւ բոլոր ազգային իշխանութիւններուն որ նախաձեռնեն միջոցներ ու գտնեն ձեւեր Աստուածաշունչը տանելու հայ ժողովուրդին ու հայ ժողովուրդը առաջնորդելու դէպի Աստուածաշունչ:

Այս գծով, Մաշտոցի Արձագանգը եւս իր համեստ բաժինը կը բերէ Աստուածաշունչի ծանօթացման այս սուրբ աշխատանքին մէջ, իր էջերէն ներս, ինչպէս միշտ, տեղ տալով Սուրբ Գիրքին, անոր շուրջ շարադրուած յօդուածներու եւ անկէ քաղուած հատուածներու:

Բովանդակութիւն

- 2003 տարին «Աստուածաշունչի տարի»
- Հատուած Արամ Ա. Կաթողիկոսի պատգամէն
- Տեառնընդատաշ
- Աղօթքի մասին
- Վարդանանց պատերազմը պատմուած փոքրերուն
- Բուն բարեկենդան
- Թէ ճիշդ ի՞նչ սորված ենք Վարդանանց պատերազմէն
- Նամակ Յազկերտին
- Ասկէ շատ տարիներ առաջ Փետրուար ամսուան մը ընթացքին
- Հին օրհնութիւն
- Նարեկ (հատուած)
- Պահուած Բառ
- 40 օրեայ Յիսուսի տաճար ընծայումը
- Սուրբ Սարգիս
- Խաղ
- Մանկապարտէզի անկիւն
- Նախակրթարանի անկիւն
- Երկրորդականի անկիւն
- Ընդհանուրի անկիւն
- Յունուար ամսուան պատասխաններ եւ մասնակցողներ
- Կարճ լուրեր կիրակնօրեայէն

« Իմ պատուէրս է որ սիրէք իրար, ինչպէս ես ձեզ սիրեցի: Մեծագոյն սէրը այն սէրն է, որով մարդ ինքզինք կը զոհէ իր բարեկամներուն համար »:

Յովհաննէս 15.12-18

Հատուած Արամ Ա. Կաթողիկոսի պատգամէն, արտասանուած 2003 տարին «Աստուածաշունչի տարի» հռչակման առթիւ

Աստուածաշունչը պէտք է ճանչնալ

Աստուածաշունչի եզակի կարեւորութիւնը հասկնալու համար, պէտք է զայն լաւ ճանչնալ: Աստուածաշունչի ճշգրիտ ու համապարփակ ճանաչումը կարելի է ունենալ կարդալով, սերտելով, ուսումնասիրելով ու վերլուծելով զայն: Հին դարերու քրիստոնէաները ո՛չ միայն առօրեայ հացի ու ջուրի նման Աստուածաշունչ կը կարդային ու անով հոգեպէս կը սնանէին, այլ նաեւ ու մանաւանդ անոր ամբողջական ու գիտակից ճանաչումը ունէին, եւ իրենց քրիստոնէական հաւատքը այս ճանաչողութեան վրայ տոկոն կերպով կանգնած էր:

Որպէսզի քրիստոնէայ մարդուն ճանաչողութիւնը Աստուածաշունչին դառնայ աւելի ամբողջական ու գիտական, մեկնողական, քննական ու աստուածաբանական բնոյթ ունեցող անթիւ աշխատասիրութիւններ կատարուած են անցեալին ու կը շարունակուին կատարուիլ այսօր: Դարձեալ, նոյն մտահոգութենէն մեկնած, եկեղեցիներ ժողովրդային յատուկ դասընթացքներ, դասախօսութիւններ ու

լսարաններ կը կազմակերպեն, որպէսզի քրիստոնէան մօտէն հաղորդ դառնայ Աստուածաշունչի բովանդակութեան:

Արդ, Աստուածաշունչի ուղղափառ, ճշգրիտ ու ամբողջական ճանաչողութիւնը հրամայական անհրաժեշտութիւն է քրիստոնէային համար յատկապէս ներկայ ժամանակներուն, երբ տեսակ-տեսակ շարժումներ ու մտածողութիւններ սկսած են հարցականի տակ առնել Աստուածաշունչական ճշմարտութիւնները: Հետեւաբար, չի՛ բաւեր միայն Աստուածաշունչ ունենալ, պէտք է զայն ճանչնալ: Չի՛ բաւեր միայն Աստուածաշունչին մասին լսել ու անոր կարեւորութեան անդրադառնալ, պէտք է զայն հաւատքի աչքերով կարդալ, սերտել ու մանաւանդ հասկնալ անոր իմաստը ու պատգամը:

**Փետրուար ամսուան
տօներէն
Տեառնընդառաջ**

St. Valentine ի տօնը շուքի մէջ կը ձգէ Քառասնօրեայ Յիսուս մանուկին տաճար տարուելու եւ Աստուծոյ նուիրուելու տօնը, **Տեառնընդառաջը**, որ կը յիշատակուի Ծնունդէն քառասուն օրեր ետք, **Փետրուար 14-ին**: Հաւատացեալներ իրենց մոմերը կը վառեն եկեղեցույ աշտանակներէն եւ կը տանին տուն:

Աղօթքի մասին

Եթե ուզենք աղօթքին ընդհանուր սահմանում մը տալ կրնանք ըսել թե աղօթքը Աստուծոյ հետ հաղորդակցութեան միջոցն է, խօսքեր ուղղուած Անոր մարդուն կողմէ:

Աղօթքներու տեսակները շատ են, ու ամէն առիթ ունի իրեն յատուկ աղօթքը ինչպէս ճաշէ առաջ, քնանալէ առաջ, շնորհակալութիւն յայտնելու, եւայլն: Սակայն եթէ ամէն անձ ուզէ ինքն իր աղօթքը ստեղծել ու անպայման չարտասանէ արդէն իսկ գրուած ու պատրաստ աղօթքները, ի՞նչ պէտք է ըսէ Աստուծոյ, ի՞նչ ձեռով պէտք է արտայայտուի:

Իրաքանչիւր աղօթք իրայատուկ է անպայման սակայն կան որոշ արտայայտութիւններ որոնք կարելի է եւ պէտք է գտնել ամէն աղօթքի մէջ:

Նախ եւ առաջ, աղօթքը երկրպագութիւն է, պաշտամունք Աստուծոյ, Իր զօրութեան, փառքին, ամենակալ ըլլալուն համար: Աղօթքի ընթացքին հարկ է սկսիլ Աստուած փառաբանելով: Այս փառաբանութիւնն ու պաշտամունքը ընելու համար ամէն անձ կը գտնէ իր բառերը ու կ'արտայայտուի իր անձնական ոճով: Օրինակ առնելու համար, նշենք Տերունական աղօթքին առաջին տողերը որոնք փառաբանութեան խօսքերէ բաղկացած են.- «Հայր մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո, եկեցեղ արքայութիւն քո, եղեցին կամք քո, որպէս յերկինս եւ յերկրի»:

Աղօթքի մը երկրորդ հիմնական կէտն է խոստովանանքը: Երբ կ'աղօթենք, Աստուծոյ կը խոստովանինք մեր մեղքերը ու կը խնդրենք Անոր ողորմութիւնը: Անգամ մը եւս, գործածուելիք բառերը կարելի է ընտրել ըստ պահու ներշնչման կամ ոգեւորութեան, եւ բոլոր ձեւերն ալ ընդունելի են երբ անոնք կու գան Աստուծոյ մէջ ներողամտութիւն եւ ողորմութիւն խնդրելու գործուած մեղքերու համար: Նշելու համար Տերունական աղօթքը իբր օրինակ յիշենք հետեւեալ տողը.- « Թող մեզ զպարտիս մեր»:

Պէտք չէ մոռնալ նաեւ աղօթքի ընթացքին գոհաբանական խօսքերը, երախտապարտութեան եւ շնորհակալութեան արտայայտութիւնները Աստուծոյ հանդէպ Իր բոլոր բարիքներուն համար, մեր աղօթքներուն պատասխանած ըլլալուն համար եւ մեզ կեանք եւ այլ շնորհներ պարգեւած ըլլալուն համար: Ինչպէս որ կը գրուի Եփեսացիներուն 5:20 ի մէջ, «Ամէն բանի համար միշտ շնորհակալութիւն յայտնելով Հօր Աստուծոյ, մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի անունով»:

Այս երեք տարրերէն վերջ, կարելի է անցնիլ աղաչանքներու եւ խնդրանքներու, մարդ ինքն իր անձին համար, ինչպէս նաեւ ընտանիքի անդամներուն եւ բարեկամներուն համար. աղերսանք մեր հոգեկան թէ նիւթական պէտքերուն համար, առողջութեան, յաջողութեան, հաւատքի զօրացման եւ այլ բարիքներու համար: Տերունական աղօթքին օրինակը հետեւելով, ամէն անձ ձեռք կը գտնէ ըսելու «Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր» եւ «մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ»: Ինչպէս որ կը գրուի Մատթէոս 7:7-ին մէջ, «խնդրեցէք Աստուծոյմէ եւ պիտի տայ ձեզի, փնտոցէք եւ պիտի գտնէք, բաղիսցէք եւ պիտի բացուի ձեզի»:

Ահա ուրեմն տարրական թուում մը այն չորս կէտերուն որոնց հետեւելով մեզմէ իրաքանչիւրը պիտի յաջողի ստեղծել իր յատուկ աղօթքը ու զայն ուղղել Աստուծոյ, անկեղծօրէն, իր սրտի խորերէն.- **Երկրպագութիւն, խոստովանանք, գոհաբանութիւն, աղերսանք:**

Վարդանանց պատերազմը, պատմուած փորձերուն

451 թուականն էր:

Պարսկաստանի թագաւորը, Յազկերտ, կը պատրաստուէր յարձակիլ Հայաստանի վրայ: Ան կը սպառնար քարուքանդ ընել մեր երկիրը, կոտորել մեր ժողովուրդը: Ան կը պահանջէր, որ հայերը ուրանան քրիստոնէական կրօնքը, քանդեն եկեղեցիները եւ պաշտեն կրակը:

Բայց հայերը լաւ գիտէին, որ եթէ կորսնցնեն իրենց ազգային կրօնքը, անոր հետ կը կորսնցնեն նաեւ իրենց լեզուն ու մշակոյթը. այլեւս կը դադրին Հայ ըլլալէ եւ կը դառնան Պարսիկ:

Այս վտանգէն ազատելու մէկ ձեւ կար միայն՝ կռուիլ. թոյլ չտալ որ Յազկերտի զօրքերը մտնեն Հայաստան:

Սպարապետ Վարդան Մամիկոնեան իր շուրջ հաւաքեց հայ նախարարներն ու զօրքերը: Եւ ահա վաթսուն հազարոց հայկական բանակը քալեց դէպի Պարսկաստանի սահմանը:

26 Մայիս 451: Հայոց զօրքը հասած էր Աւարայր կոչուած դաշտը, Տղմուտ գետին մէկ կողմը: Գետին միւս կողմը, թշնամի բանակն էր- երեք հարիւր հազար հոգի... նաեւ փիղեր...

Փողերը հնչեցին. կռիւր սկսաւ:

Մինչեւ իրիկուն հայ զինուորները կռուեցան մեծ քաջութեամբ: 2է՞ որ իրենցմէ կախեալ էր հայութեան ճակատագիրը- որպէս հայ ապրիլը կամ աշխարհի վրայէն ջնջուիլը:

Ամբողջ օրը, Վարդան Մամիկոնեան օգնութեան հասաւ հոն ուր իր զինուորները կը տկարանային փիղերուն դիմաց: Բայց իրիկուան դէմ, կռուի տաք պահուն, Քաջն Վարդան ինկաւ, սրտէն զարնուած: Այդ օր, հերոսի մահով զոհուեցան բազմաթիւ ուրիշ հայ մարտիկներ եւս:

Հայերը չաղթեցին Աւարայրի մէջ: Բայց Յազկերտն ալ չկրցաւ իր կամքը պարտադրել հայ ժողովուրդին: Ի վերջոյ ան ստիպուեցաւ ընդունիլ որ հայերը պիտի պահեն իրենց կրօնքն ու լեզուն:

Քաջն Վարդան եւ իր ընկերները նահատակուեցան հերոսի մահով, որպէսզի ապրի հայ ազգը: Եւ ահա, 16 դարերէ ի վեր, հայ ազգն ալ իր սրտին մէջ կենդանի կը պահէ անոնց սուրբ յիշատակը: Ու ամէն տարի, ընդհանրապէս Փետրուար ամսուան ընթացքին, բուն Բարեկենդանի նախորդող Հինգշաբթին կը յիշատակուի Վարդանանց Պատերազմի պատմական օրը:

Այս տարի, Վարդանանց տօնը կը զուգադիպի Փետրուար 27-ին:

Փետրուար ամսուան տօներէն Բուն Բարեկենդան

Բարեկենդան կը նշանակէ ուրախութիւն, խրախմանք, ճոխութիւն եւ վայելքի օր: Ան Մեծ Պահքը նախորդող Վերջին կիրակին է ուր պահք բռնող հաւատացեալները պահքէ զուրկ են: Ան հաւանաբար կը խորհրդանշէ Ադամի եւ Եւայի վայելած դրախտային երջանիկ կեանքը: Բարեկենդանի օրը այլ ժողովուրդներու մօտ կը կոչուի carnival: Կը կազմակերպուին ընտանեկան հաւաքոյթներ, դիմակաւոր խաղեր եւ հանդէսներ:

Թէ ճիշդ ի՞նչ սորված ենք Վարդանանց Պատերազմէն

ՔԱՁՆ ՎԱՐԳԱՆ ՄԱՍՏՐԿՈՆԵԱՆ ԵՒ ՂԵՒՈՆԴ ԵՐԷՅ

Ընդհանրապէս, երբ դպրոցական տարիքի մանուկներու եւ պատանհներու հարցնենք թէ ի՞նչ սորված են Վարդանանց պատերազմի մասին, անոնց գիտութիւնը կ'ամփոփուի Տղմուտ գետի ափին տեղի ունեցած այդ հայրենասիրական պատերազմին շուրջ, 60 000 կտրիճներով, թշնամիին անհամար բանակին եւ փիղերուն դէմ: Սակայն ուրիշ ի՞նչ պէտք է սորվիլ Վարդանանց պատերազմէն, ի՞նչ հասկնալ, ի՞նչ եզրակացնել:

1- Զիջի՞լ թէ չզիջիլ

Նկարագրի տէր անձ մը պէտք է տեղիմ պինդ կենայ իր կեցուածքին վրայ ու որոշէ թէ ամէն գնով իր սկզբունքը եւ գաղափարը պիտի պաշտպանէ: Ահա այդ ըրաւ Վարդան Մամիկոնեան ու Քրիստոնէութենէն մերժեց զիջիլ ըսելով «այս հաւատքէն մեզ ոչ ոք պիտի շեղէ»:

Զ- Թիւով շատ ըլլալ չի նշանակեր անպայման յաղթական դուրս գալ

Երբեմն մեզի պէս մտածող անձերուն թիւը

քիչ կ'ըլլայ, իսկ հակառակորդներունը՝ շատ: Բայց թիւով մեծ խումբը կրնայ նոյնքան զօրաւոր չըլլայ որովհետեւ նոյնքան համոզում չունենար եւ նոյնքան բուռն ձեռով չի հաւատար այդ գաղափարին: Ահա այսպէս է որ հայ քրիստոնէականները թէեւ թիւով նուազ էին պարսիկներէն բայց իրենց հաւատքին մէջ աւելի զօրաւոր ըլլալով, մերժեցին ընդունիլ Յազկերտի առաջարկը:

Ահա երկու կէտերով դաս մը Վարդանանց պատերազմի մասին որուն մէջ ոչ Տղմուտ գետ կայ, ոչ փիղ, ոչ նետ եւ ոչ ալ նիզակ: Դաս մը որմէ ետք մենք մեզ պէտք է հարց տանք հետեւեալը.-

Մենք այսօր, Վարդան Մամիկոնեանի պէս, կրնա՞նք հաստատ մնալ մեր Քրիստոնէական սկզբունքներուն վրայ եւ անոնց համար պայքարիլ, փորձելով պաշտպանել Քրիստոնէութիւնը ու ուրիշներ ալ համոզել որ ընդունին զայն իբր ճշմարիտ կրօն եւ լոյսի ճանապարհ:

Նամակ Յազկերտին

Յազկերտ Բ. նամակ-հրամանագիր մը կը դրկէ հայոց մեծամեծներուն որուն մէջ կը հրամայէ անոնց դրժել Քրիստոնէութիւնը ու ենթարկուիլ իրեն:

Այս նամակին իբր պատասխան, հայ ազգայիններ գլխաւորութեամբ Յովսէփ կաթողիկոսի կը գումարեն ժողով ու կը խմբագրեն իմաստալից եւ եզակի գեղեցկութեամբ նամակ մը, յատուկ հայրենասիրական բովանդակութեամբ:

Ահա յանդուգն ու գեղեցիկ այդ նամակի եզրափակումին մէջ խտացուած գաղափարներն ու խօսքերը զորոնց ամբողջական ու վաւերական ձեւին տակ մեզի հասցուցած է Եղիշէ պատմիչ:

Քրիստոնէութեան ակնարկելով, Հայերը Յազկերտի կ'ըսեն թէ այս հաւատքէն մեզ ոչ ոք կրնայ խախտել, ոչ հրեշտակները եւ ոչ մարդիկ, ոչ սուրը եւ ոչ հուրը, ոչ ջուրը եւ ոչ ալ որեւէ այլ դառն հարուած...: Եթէ մեզ ձգես մեր հաւատքին մէջ, քեզմէ զատ երկրի վրայ այլ տէր չենք ընդունիր իսկ երկնքի մէջ ոչ մէկ ուրիշ Աստուած կ'ընդունինք Յիսուսի Քրիստոսի փոխարէն, որմէ զատ ուրիշ Աստուած չկայ: Իսկ եթէ այս վկայութենէն վերջ ուրիշ բան հարցնես, ահաասիկ պատրաստ ենք՝ մեր ամբողջ մարմինը ձեռքդ տուած. շուտով ըրէ ինչ որ կը կամենաս: Քու կողմէդ տանջանք, իսկ մեր կողմէն յանձնառութիւն. քու սուրը եւ մեր վիզը: Մենք ոչ մէկ ձեռով տարբեր չենք մեր նախնիներէն որոնք այս հաւատքին համար զոհեցին իրենց գոյքն ու ստացուածները եւ մարմինները:

Որովհետեւ եթէ անմահ ալ ըլլայինք, եւ պէտք ըլլար մեռնիլ Քրիստոսի սիրոյն համար արժանի է Ան որովհետեւ Ան ալ անմահ էր, բայց այնչափ սիրեց մեզ որ մինչեւ իսկ մահ յանձն առաւ, որպէսզի մենք ալ իր մահով փրկուինք յաւիտենական մահէն: Եւ եթէ Ան իր անմահութիւնը չխնայեց, մենք որ մեր կամքով մահկանացու եղանք, մեր կամքով ալ կը մեռնինք Անոր սիրոյն համար, որպէսզի Ան ալ յօժարութեամբ ընդունի մեզ իր անմահութեան մէջ. կը մեռնինք իբրեւ մահկանացուներ որպէսզի

Ան մեր մահն ընդունի իբր անմահներու մահ:

Իսկ դուն, այս ամենէն վերջ մեզի այլեւս մի հարցներ. որովհետեւ մեր հաւատքի ուխտը ոչ թէ մարդու հետ է, որ երեխայի պէս խաբուինք, այլ Աստուծոյ հետ է անլուծելի կերպով, որ անհնար է քանդել ու հեռանալ, ոչ այժմ ոչ յետոյ, ոչ յաւիտեանս եւ ոչ էլ յաւիտենից յաւիտեան:

ՔԱՆԶԻ

ՀԱՅՐ ՄԵՐ

ԶՍՈՒՐԲ

ԱԻԵՏԱՐԱՆՆ

ԳԻՏԵՄՔ

ԵՒ

ՄԱՅՐ

ԶԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԻ

ԿԱԹՈՂԻԿԷ

Ասկէ շատ տարիներ առաջ... Փետրուար ամսուան մը ընթացքին...

Ասկէ 134 տարիներ առաջ, փետրուար ամսուան մը ընթացքին կը ծնէր հայ ժողովրդական մեծ բանաստեղծ Յովհաննէս Թումանեան: Ան կը մահանար նաեւ փետրուան ամսուան մը ընթացքին, 54 տարեկանին:

Յովհաննէս Թումանեան ծնած է 1869-ին, Լոռիի Դսեղ Գիւղը որ այժմ կը կոչուի Թումանեան: Պատանի տարիքէն սկսած է բանաստեղծութիւններ գրել ու ձեռնարկած զանազան գործերու, առանց որեւէ ասպարէզի մէջ երկար մնալու: 1888-ին պսակուած է ու կազմած բազմանդամ ընտանիք: Անկէ ետք ամբողջութեամբ նուիրուած է բանաստեղծութեան եւ հրապարակագրութեան: Մեծ զարկ տուած է մանկական գրականութեան, որու անմրցելի վարպետն է: Յիշենք «Ոսկիի կարասը», «Կիկոսը», «Սուտասանը» պատմութիւնները իբր օրինակ Թումանեանի մանկապատանեկան գրականութեան:

Թումանեան Արեւելահայոց կողմէ ամենէն աւելի սիրուած բանաստեղծն է ու այդ ի՛սկ պատճառով հռչակուած հայ ժողովրդական բանաստեղծութեան թագաւոր: Իր գրականութեան հիմնական նիւթերն են

հայրենի բնութիւնը, ժողովուրդը, աւանդութիւնները, կենցաղը: Իր գործերէն յիշենք «Շունն ու կատուն», «Կաթիլ մը մեղր», «Թմբկաբերդի առումը», «Փարսանա», եւայլն:

Ահա իր նշանաւոր «Հին օրհնութիւն» բանաստեղծութիւնը, որուն ամենէն ծանօթ տողն է «Ապրէք երեխէք, բայց մեզ պէս չապրէք»-ը:

Հին օրհնութիւն

Կանաչ վիթխարի ընկուզեճու տակ,
Իրենց հասակի կարգով, ծալպատակ,
Միասին բազմած,
Մի շրջան կազմած,
Քէֆ էին անում
Եւ ուրախանում
Մեր հըսկայ պապերն ու մեր հայրերը՝
Գիւղի տէրերը:

Մենք, առոյգ ու ժիր գեղջուկ մանուկներ,
Երեք դասընկեր,
Նըրանց առաջին գըլխաբաց կանգնած,
Ձեռքներըս խոնարհ սըրտներս դըրած,
Զիլ, ուժեղ ձէճով նըրանց ըսպասում-
Տաղ էինք ասում:

Երբ զուարթաձայն մեր երգը լըռեց,
Մըռալ թամադէն բեխերն ոլորեց,
Նըրա հետ վերցրին լիք բաժակները
Բոլոր մեծերը
Ու մեզ օրհնեցին.- «Ապրէ՛ք , երեխէք,
Բայց մեզ պէս չապրէ՛ք»...

Ժամանակ անցաւ, նըրանք էլ անցան,
զըւարթ երգերըս վըշտալի դարձան.
Ու ես յիշեցի մեր օրը լալիս,
Թէ մեզ օրհնելիս
Ինչո՞ւ ասացին.- «Ապրէ՛ք , երեխէք,
Բայց մեզ պէս չապրէ՛ք»...

Խաղաղութիւն ձեզ, մեր անբախտ պապեր,
Ձեզ տանջող ցաւը մեզ էլ է պատել:
Այժմ, տըխրութեան թէ քէֆի ժամին,
Մենք էլ՝ օրհնելիս մեր զաւակներին՝
ձեր խօսքն ենք ասում.- «Ապրէ՛ք , երեխէք,
Բայց մեզ պէս չապրէ՛ք»...

Աստուծոյ հետ խօսող բանաստեղծը՝ Գրիգոր Նարեկացի (951-1003)

Նարեկ
Բան խա. (հատուած)

Կենդանի Աստուծոյ ամէնօրհեալ Որդի, ահաւոր Հօրդ անքնին ծնունդն ես Դուն, Քեզի համար չկայ բնաւ անկարելի բան. Քու ողորմութեանդ փառքին անստուեր նշոյլները երբ կը ծագին, մեղքերը կը հալին, դեւերը կը հալածուին, յանցանքները կը ջնջուին, կապանքները կը խզուին, շղթաները կը խորտակուին, մահացածները կը կենդանաձնին, հարուածները կը բժշկուին, վէրքերը կ'առողջանան, ապականութիւնները կը վերցուին, տխրութիւնները տեղի կու տան, հեծութիւնները կը նահանջեն, խաւարը կը փախչի, մէգը կը մեկնի, մառախուղը կը հեռանայ. մոռայլը կը փարատի, աղջամուղջը կը սպառի, մութը կը վերնայ, գիշերը կ'անցնի, տագնապը կը

տարագրուի, չարիքները կը չքանան, յուսահատութիւնները կը հալածուին, ու Քու ամենակարող ձեռքդ կը թագաւորէ, ո՛վ քաւիչդ ամենայնի:

Դուն որ եկար ո՛չ թէ կորսնցնելու՝ այլ ապրեցնելու մարդոց հոգիները, ներէ՛, Քու առատ ողորմութեամբդ, իմ անթիւ չարիքներու. վասնզի Դո՛ւն միայն եկինքի մէջ անճառելի ես եւ երկրի վրայ անզննելի. գոյակներուն նախատարրին եւ աշխարհի եզրածայրերուն մէջն ես Դուն. ամէն բանի սկիզբն ես, ու ամէն բանի մէջն ամբողջ. օրհնեալ եղիր բարձունքներու մէջ, ու Քեզի՛ Հօրը եւ Սուրբ Հոգիին հետ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Պահուած Բառ

ա	ն	ո	լ	շ	դ	ո	լ	ո	բ	ա	ր	ե	լ
բ	ա	ր	Ի	բ	ա	ր	ե	բ	ե	ր	ք	ր	զ
ա	մ	ա	ն	ո	ր	ո	շ	ձ	ջ	մ	ո	ե	ա
դ	ա	ս	ա	ր	ա	ն	գ	Ի	ծ	ա	լ	կ	ր
ր	զ	ա	լ	ա	կ	ք	Ի	ա	գ	ն	դ	ա	կ
խ	ա	կ	հ	մ	կ	գ	ր	ե	լ	ա	լ	լ	կ
ը	ն	ծ	ա	յ	է	ջ	ք	կ	ա	ժ	ա	ն	ա
ն	գ	ո	յ	ն	ր	գ	ա	ն	ձ	ա	ր	ա	ն
տ	ա	կ	ա	լ	Ի	ն	փ	ո	կ	մ	ո	ր	ա
ր	կ	ա	ո	ո	ջ	բ	կ	լ	ն	ա	ո	Ի	շ
ե	ր	թ	ա	լ	ն	ժ	ա	ո	ա	ն	գ	ն	ա
լ	խ	ո	լ	զ	ե	լ	ր	կ	ր	ա	կ	ջ	մ
ջ	ո	լ	ր	ե	լ	ս	ա	հ	ա	կ	Ի	ի	Ի
ջ	ա	ն	ա	լ	լ	ս	պ	ա	ն	ա	ն	դ	շ

Աժան
Անուշ
Արեւ
Արի
Արման
Անորոշ
Ամանոր
բակ
բարեբեր
բերք
բարի
բարեւ
գոյն
գիրք
գիծ
գնդակ

գրել
գանձ
գանձարան
դասարան
դարակ
դուռ
եկաւ
երթալ
երեկ
զաւակ
զարկ
զանգակ
էջք
ընծայ
ընտրել
թուր

ժառանգ
ժամանակ
իջներ
լզել
լալ
լու
խակ
խուզել
կրակ
կէր
կարապ
կանաչ
կաթ
կին
հայ

ձկնարան
ձի
նարինջ
նուռ
նոր
որոնք
ջանալ
ջուր
ջիղ
պանան
չամիչ
Սակ
Սահակ
տակաւին
փոկ
քու

40 օրեայ Յիսուսին տաճար ընծայումը

« Իսկ երբ Մովսէսի հաստատած Օրէնքին համաձայն անոնց ծիսական մաքրութեան ժամանակը լրացաւ, Յովսէփն ու Մարիամը մանուկը Երուսաղէմ տարին Տիրոջ ընծայելու համար, որովհետեւ Տիրոջ Օրէնքին մէջ գրուած է «Տիրոջ պէտք է նուիրուի ամէն արու զաւակ, որ մօրը առաջին զաւակն է»։ Ինչպէս նաեւ Տիրոջ Օրէնքին համաձայն զոհ մատուցանելու «զոյգ մը տատրակ կամ աղանիի երկու ձագ»։

Այդ ժամանակ Երուսաղէմի մէջ Սիմոն անունով մարդ մը կ'ապրէր։ Սիմոն արդար եւ աստուածավախ էր եւ Իսրայէլի փրկութեան կը սպասէր։ Սուրբ Հոգին իրեն հետ էր եւ վստահեցուցած էր զինք՝ թէ Տիրոջ Օծեալը չտեսած պիտի չմեռներ։ Արդ, Սուրբ Հոգիէն առաջնորդուած՝ անիկա տաճար գնաց։ Երբ ծնողքը մանուկ Յիսուսը տաճար բերին, որպէսզի կատարեն այն ինչ որ Օրէնքը կը պահանջէր մանուկին համար՝ Սիմոն իր գիրկը առաւ փոքրիկը եւ գոհաբանեց զԱստուած, ըսելով.

-Այժմ, ո՛վ Տէր, համաձայն քու խոստումիդ՝ ձգէ՛ որ ծառադ խաղաղութեամբ մեռնի.

որովհետեւ աչքերովս տեսայ Փրկիչը, որ ղրկեցիր բոլոր ժողովուրդներուն,

որպէս լոյս՝ հեթանոսները լուսաւորելու եւ քու ժողովուրդիդ՝ Իսրայէլի փառք ըլլալու։»
Ղուկաս 2:22-32

Ահա Յիսուսի մանկութենէն առնուած այս եղելութիւնն է որ ամէն տարի, Հայաստանեայց եկեղեցին, Սուրբ Ծնունդէն 40 օր վերջ կը յիշատակէ իբր **Տեառնընդառաջ**, կամ Աստուծոյ առջեւ երթալու եւ զԱյն դիմաւորելու տօն։

Ամէն տարի Փետրուար 14-ին զուգահիսյող այս անշարժ տօնը գրաւիչ եւ երկու ձեռով իմաստալից է որովհետեւ անոր մէջ կը շեշտուի նաեւ Աստուածայայտնութեան գաղափարը։ Այսպէսով ճիշդ է որ այդ օր Յիսուս մանուկ ըստ աւանդութեան նուիրուեցաւ Աստուծոյ, բայց նաեւ Աստուած յայտնուեցաւ Անոր մէջ, երբ Սիմոնի խօսքերէն ի յայտ եկաւ որ այդ ընծայուող մանուկը պիտի ըլլար Տիրոջ Օծեալը, համայն ժողովուրդներու Փրկիչը։

Տեառնընդառաջի առթիւ կատարուող ծիսակատարութիւնները միայն կրօնական բնոյթ չունին։ Զուտ կրօնական, քրիստոնէական բաժինով մը եկեղեցիներէ ներս կը կատարուի իմաստալից եւ օրուան պատշաճ արարողութիւններ, ապա կը հետեւին այլ տօնախմբութիւններ որոնք կարելի է նկատել մեզի հասած նախաքրիստոնէական ժամանակաշրջաններէ։ Տեառնընդառաջի առընթեր այս հին սովորութիւններէն մէկն էր եկեղեցիին շրջաբակէն ներս խարոյկ պատրաստել ու ներկաներու քաջալերանքով անոր վրայէն ցատկել։ Ամէն հաւատացեալ այդ կրակէն մոմ կամ լամբ մը վառելով պէտք է կրակը հասցնէր տուն որպէսզի Լոյսը եւ Իմաստութիւնը տարած ուէին իրենց երթիկներէն ներս ու խոռվութիւնները փարատէին։

Այս սովորութիւնները այսօր նոյն հաւատարմութեամբ չեն պահուիր, ու յարկ է ըսել թէ օրին ալ անոնք ստեղծած են լուրջ տարակարծութիւն ժողովուրդին եւ եկեղեցականներուն միջեւ. մարդիկ անոնց մէջ կը տեսնէին տօնախմբութեան ու խանադավառութեան պարզ մէկ առիթ իսկ եկեղեցական հայրերը զանոնք կը դատապարտէին իբր հեթանոսական բնոյթ ունեցող սովորութիւններ։

Սուրբ Սարգիս

Հայաստանեայց եկեղեցոյ պատմութիւնը հարուստ է յանուն հաւատքի մղուած պատերազմներով եւ նահատակութիւններով։ Վարդանանց պատերազմը այդ նահատակութիւններու ազնուագոյն օրինակներէն մէկն է։

Փետրուար ամսուան ընթացքին, կայ այլ անուանակոչութեան տօն մը որ քրիստոնէութեան ի շահ նահատակուած անձի մը յիշատակին կը կատարուի՝ Կեսարացի Սարգիս Զօրավարին անուանակոչութիւնը, մեզի ծանօթ Սուրբ Սարգիսի տօն անուան տակ։

Սակայն ինչպէ՞ս զօրավարը դարձաւ սուրբ։

Սուրբ Սարգիս Կապադովկոյ Կեսարիա քաղաքէն էր։ Ան ապրած է չորրորդ դարուն, Մեծն Կոստանդիանոս կայսրի եւ Տրդատ թագաւորի շրջանին։ Կայսրին կողմէ

Կապադովկիոյ իշխան եւ սպարապետ նշանակուած է: Եղած է ջերմ քրիստոնեայ եւ իր զօրաւոր հաւատքով եւ բարեպաշտութեամբ ամէնուն հիացում պատճառած:

Սակայն երբ Յուլիանոս կայսրը գահ բարձրացաւ եւ սկսաւ հալածել քրիստոնեաները՝ Սարգիս իր որդիին՝ Մարտիրոսի հետ ստիպուեցաւ լքել Կապադովկիան ու անցաւ Հայաստան Տիրան թագաւորին մօտ: Ժամանակ մը հոն անցնելէ ետք փոխադրուեցաւ Պարսկաստան եւ մտաւ պարսկական բանակի ծառայութեան:

Սարգիսի զինուորներէն շատեր քաջալերուած իրենց զօրավարին խօսքերէն ընդունեցին քրիստոնեայ դառնալ: Ծապուի արքան իր զինուորներուն դարձը իր շահերուն դէմ նկատելով հրաւիրեց Սարգիս զօրավարն ու անոր որդիին՝ Մարտիրոսը որ ուրանան քրիստոնէութիւնը եւ զոհ մատուցեն կուրքերուն: Բնականաբար, անոնք մերժեցին այս առաջարկը: Սուրբ Սարգիս ըսաւ թէ ինք կը պաշտէ երկինքն ու երկիրը ստեղծող ճշմարիտ Աստուածը: Ան նաեւ յայտնեց թէ կրակն ու կուրքերը աստուած չեն եւ ինք կրնայ մարել կրակը եւ խօսքէն գործի անցնելով կրակի բագինը կործանեց ու մարեց: Հետեւանքը սպասելի էր: Մոլեռանդ ամբոխը յարձակեցաւ զօրավարին ու անոր որդւոյն վրայ ու թէեւ Սարգիս ազատեցաւ խառնիճաղանճէն սակայն Մարտիրոս՝ ոչ:

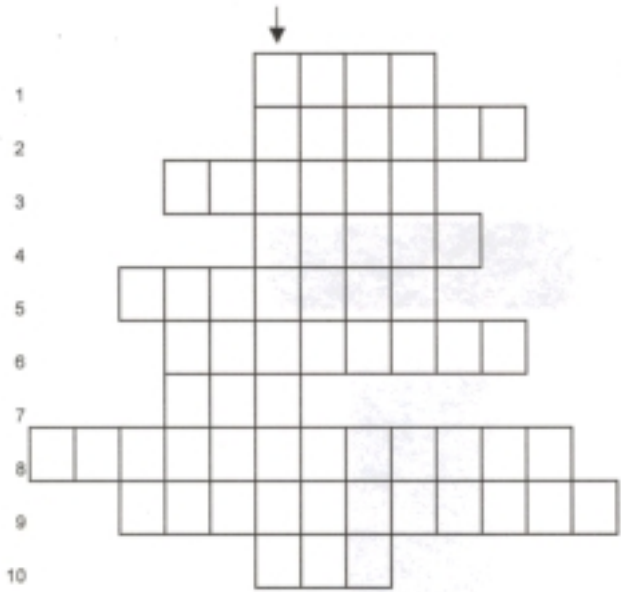
Ժամանակ մը ետք բանտ մնալէ վերջ, անգամ մը եւս առաջարկուեցաւ զօրավարին զիջիլ իր քրիստոնէական հաւատքէն: Զօրավարին հաւատքը մնաց արդդուելի ու անոր պատիժը եղաւ գլխատուելով նահատակութիւն:

Վարդանանց նահատակներուն պէս Սուրբ Սարգիսի օրինակն ալ անխուսափելի ձեւով կը ստիպէ որ մենք մեզի հարց տանք թէ անցեալին իրենց հաւատքէն չզիջող անձերուն պէս կարո՞ղ ենք մենք ալ այսօր մեր հաւատքը նոյն ուժգնութեամբ պաշտպանել ու մեր սկզբունքներուն տէր կենալ ու անոնցմէն չշեղիլ:

ԽԱՂ

Ամբողջացուր հետեւեալ ցանցը եւ մէջտեղ պիտի գայ Փետրուար ամսուան հայկական տօներէն մէկուն անունը:

- 1- Սամարացիին յատկութիւնը
- 2- Տեառնընդառաջը շարժական տօն չէ այլ ...
- 3- Վարդանի թշնամին
- 4- Վարդանանց պատերազմը պատմող
- 5- Պարսիկներու թագաւոր
- 6- Սուրբ գիրք ըսելու այլ ձեւ
- 7- Կտակարաններուն առաջինը
- 8- Հայրը, Որդին եւ Սուրբ հոգին սուրբ ... կը կազմեն
- 9- Մահ իմացեալ ... է
- 10- Կտակարաններուն երկրորդը

Մանկապարտեզի անկիւն

Անուն: _____

Ամբողջացո՛ւր Ղուկաս 9: 13-17

Յիսուս, հինգ, երկու, հինգ հազար, օրհնեց, կողով

----- Ըսաւ անոնց. «Դո՛ւք անոնց կերակուր տուէք»: Անոնք ալ ըսին. «Մենք -----նկանակէն ու ----- ձուկէն աւելի բան չունինք, եթէ չերթանք այդ բոլոր ժողովուրդին համար կերակուր չգտնենք» *քանի որ -----ի չափ մարդիկ կային*: Ըսաւ իր աշակերտներուն. «Ուտեցուցէ՛ք ատոնք յիսուն-յիսուն շարքերով»: Այնպէս ըրին ու բոլորն ալ ուտեցուցին: Եւ առաւ այն հինգ նկանակն ու երկու ձուկը, դէպի երկինք նայելով՝ ----- զանոնք, կտրեց ու տուաւ աշակերտներուն, որպէսզի դնեն բազմութեան առ ջեւ: Կերան, կշտացան, եւ վերցնելով աւելցած բեկորները՝ տասներկու ----- լեցուցին:

Նախակրթարանի անկիւն Ա. բաժին

Անուն: _____

1. Յիսուսի պատմած առակին մէջի Սամարացին ի՞նչ տեսակ մէկն էր:

- Ա) Ազնիւ
- Բ) Բարի
- Գ) Խելացի
- Դ) Չար

2. Անառակ որդին ի՞նչ ուզեց հորմէն:

- Ա) Ինքնաշարժ մը
- Բ) Տուն մը
- Գ) Հօրը հարստութեան ինկած բաժինը
- Դ) Իր հօրը հագուստները

3. Անառակ որդին ի՞նչ ըրաւ հորմէն ստացած դրամով:

- Ա) Աղքատներուն տուաւ
- Բ) Եկեղեցիին տուաւ
- Գ) Ծախսեց
- Դ) Դրամատունը դրաւ

4. Ո՞վ նախանձեցաւ անառակ որդիին երբ ինք տուն վերադարձաւ:

- Ա) Մայրը
- Բ) Եղբայրը
- Գ) Ծառան
- Դ) Ջարմիկը

5. Ամբողջացո՛ւր

Այսօր պէտք է ուրախ ըլլանք «որովհետեւ այս եղբայրդ մեռած էր ..... ,
..... էր գտնուեցաւ :» Ղուկաս 15 : 32

6. Ի՞նչ էր Աբրահամի կնոջ անունը:

- Ա) Մարիամ
- Բ) Սարա
- Գ) Եղիսաբէթ
- Դ) Հուութ

7. Յիսուս ի՞նչ ըսաւ անդամալոյծին: Մարկոս 2 : 11

- Ա) Հետեւէ ինծի
- Բ) Հաւատա՛ ինծի
- Գ) Մեղքերդ ներուած են քեզի
- Դ) Ե՛լ, ա՛ն մահիճդ եւ տունդ գնա

8. Ամբողջացո՛ւր: Մատթէոս 5

- Ա) Երանի՛ր հոգիով աղքատներուն, որովհետեւ անոնցն է երկինքի ----- :
- Բ) Երանի՛ր սգաւորներուն, որովհետեւ անոնք Աստուծմէ ----- պիտի գտնեն:

9. Աստուած որո՞ւ տուաւ Տասը Պատուիրանները:

- Ա) Աբրահամի
- Բ) Իսահակի
- Գ) Մովսէսի
- Դ) Յովհաննէս Մկրտիչի

10. Ո՞վ ըսաւ -----

«Աստուած անոնց աչքերը կուրցուց, եւ անոնց միտքերը կարծրացուց, որպէսզի չըլլայ որ աչքերով տեսնեն եւ միտքով հասկնան ու դարձի գան եւ ես բժշկեմ զանոնք»
Յովհաննէսի Աւետարան 12:39-41

Նախակրթարանի անկիւն Բ. բաժին

Անուն: _____

1.- Հայաստանեաց եկեղեցին ո՞ր տօները կը տօնէ Փետրուար ամսուն:

ա.-Տեառնընդառաջ

բ.- Վարդանանք

գ.- Valentine's day

դ.- Գոհաբանութեան օր

2.- Ամբողջացուր պատմութիւնը

300 000 66 000 Աւարայր Տղմուտ 451

Վարդան Մամիկոնեան

Վարդանանց պատերազմը տեղի ունեցաւ

----- թուականին----- ի դաշտին

վրայ,----- գետին եզերքը: Պարսիկ

բանակին թիւը էր----- Իսկ հայոց

բանակին թիւը -----: Հայոց բանակի

սպարապետն էր -----:

3.- Աննա Աստուծմէ կը խնդրէր

ա.- առողջ կեանք մը ունենալ:

բ.- աղջիկ զաւակ մը ունենալ:

գ.- տուն մը ունենալ:

դ.- տղայ զաւակ մը ունենալ:

4.- Տեառնընդառաջ տօնով Յիսուսի կեանքին ո՞ր դէպքը կը յիշենք:

ա.- Յիսուսի երուսաղէմ ուխտագնացութեան երթալը 12 տարեկանին:

բ.- Ծնելէն 40 օր ետք տաճարի ընծայումը:

գ.- Եգիպտոսէն ետք առաջին անգամ տաճար երթալը:

դ.- Մկրտութեան յիշատակը:

5.- Աննա ի՞նչ դրաւ զակին անունը:

ա.- Յովհաննէս

բ.- Պետրոս

գ.- Սամուէլ

դ.- Մովսէս

6.- Սամուէլ երբ մեծցաւ եւ տաճարին նուիրուեցաւ, որո՞ւ քով մնաց:

ա.- Եղիա մարգարէի

բ.- Հելի քահանային

գ.- Մովսէսի

դ.- Զաքարիայի

7.- Յիսուսի համար 10 պատուիրաններէն ո՞րն էր ամենէն կարեւորը:

ա.- պատուէ հայրդ եւ մայրդ:

բ.- ընկերոջդ ունեցածին մի ցանկար:

գ.- Սիրէ քու ընկերդ քու անձիդ պէս:

դ.- Սիրէ քու տէր Աստուածդ:

8.- Ամբողջացո՛ւր Հաւատամքը:

ա.- Եւ ի մի ----- Յիսուս-----

յՈրդին -----, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ՛

----- այսինքն յւրօթենէ-----:

9.- Յիսուս քանի՞ տարեկան էր երբ ծնողքը զինք կորսցուց: Ղուկաս 2:42

ա.- 10 տարեկան:

բ.- 5 տարեկան:

գ.- 12 տարեկան:

դ.- 7 տարեկան:

10.- Այս տարի ինչու՞ «Մաշտոցի Արձագանգ»ի ամսական պարբերաթերթեր կը տպուին:

ա.- Աշակերտներուն գիտելիքները քննելու համար

բ.- «Մաշտոցի Արձագանգ»ի հրատարակութեան 10 տարի ըլլալուն համար:

գ.- Մեր Կիրակնօրեայ Դպրոցին գոյութեան 10 տարի ըլլալուն համար:

Երկրորդականի անկիւն

Անուն: _____

1. Ո՞վ գրած է Աստուածաշունչի վերջին գիրքը:

- Ա) Յովհաննէս Մկրտիչ
- Բ) Յովհաննէս Առաքեալ
- Գ) Պօղոս Առաքեալ
- Դ) Եսայի Մարգարէ

2. Առանց 11 երկրորդական գիրքերը նկատի առնելու, քանի գիրքեր կան Հին եւ Նոր կտակարաններուն մէջ:

- Ա) 66
- Բ) 39
- Գ) 27
- Դ) 77

3. Աստուածաշունչի Առաջին գիրքին գրուելէն մինչեւ վերջին գիրքը գրուիլը մօտաւորապէս քանի՞ տարի անցած է:

- Ա) 500
- Բ) 1,000
- Գ) 1,500
- Դ) 2,000

4. Մօտաւորապէս քանի՞ տարբեր անձիք, Սուրբ Հոգիին ներշնչումով, գրած են Աստուածաշունչի 66 գիրքերը:

- Ա) 66
- Բ) 77
- Գ) 40
- Դ) 25

5. Հին Կտակարանի առաջին 5 գիրքերը գրուած են որո՞ւն կողմէ:

- Ա) Դաւիթ
- Բ) Աբրահամ
- Գ) Նոյ
- Դ) Մովսէս

6. Հին Կտակարանի 5 բանաստեղծական եւ դաստիարակչական գիրքերն են Յօբ, Սաղմոսներ, Առակներ, Ժողովողի, Երգ Երգոց: Ասոնցմէ Ո՞ր երեքը գրուած են Սողոմոն Իմաստունի կողմէ:

- Ա) Յօբ, Սաղմոսներ, Առակներ
- Բ) Սաղմոսներ, Առակներ, Ժողովողի
- Գ) Առակներ, Ժողովողի, Երգ Երգոց
- Դ) Յօբ, Առակներ, Երգ Երգոց

7. Այս գիրքերէն ո՞ր երկուքը երկրորդական գիրքեր են:

- Ա) Յուդիթ
- Բ) Եզրասի Ա. Գիրք
- Գ) Եզրասի Բ. Գիրք
- Դ) Եսթեր

8. Աստուածաշունչի Հայերէն Գրաբար թարգմանութիւնը կը կոչուի թարգմանութիւններուն

- Ա) Թագաւորը
- Բ) Թագուհին
- Գ) Իշխանը
- Դ) Իշխանուհին

9. Աստուածաշունչի հայերէն Գրաբար թարգմանութիւնը սկսաւ ո՞ր մէկ Գիրքով:

- Ա) Ծննդոց
- Բ) Սաղմոսներ
- Գ) Մատթէոս
- Դ) Առակներ

10. Աստուածաշունչի գիրքերէն ամենէնէնթերկարն է

- Ա) Ծննդոց
- Բ) Սաղմոսներ
- Գ) Մատթէոս
- Դ) Առակներ

Ընդհանուրի անկիւն

Անուն: _____

1- Պատարագի ընթացքին Աստուծոյ համար կ'ըսուի «եւ քեզ վայելէ փառք, Իշխանութիւն եւ ...».-

- ա- արքայութիւն
- բ- պատիւ
- գ- փրկութիւն
- դ- ողորմութիւն

2- Քրիստոս ի մէջ շարականին ճիշդ շարունակութիւնն է.
«Քրիստոս Ի մէջ մեր յայտնեցաւ, Որ էնն Աստուած աստ ...».-

- ա- բազմեցաւ
- բ- ստեղծուեցաւ
- գ- կամեցաւ
- դ- լսուեցաւ

3- Յորդորը.-

- ա- առատութիւն է
- բ- մատնութիւն է
- գ- պատուէր է
- դ- կը յորդի

4- Սուրբ Սարգիս զօրավարին հետ նահատակուած Մարտիրոս անունով անձը անոր.-

- ա- զաւակն էր
- բ- աշակերտն էր
- գ- բարեկամն էր
- դ- հաւատարիմ զինուորն էր

5- Անձրեւէն փախանք.-

- ա- անձրեւը մեզ հալածեց
- բ- ձիւնի բռնուեցանք
- գ- որպէսզի չոռնանք
- դ- կարկուտի բռնուեցանք

6- Լերան քարոզը որ երանութիւններու շարք մըն է եւ որ կարելի է կարդալ Մատթէոս 5-ի մէջ, արտասանած է.-

- ա- Մովսէս
- բ- Յովհաննէս Մկրտիչ
- գ- Յիսուս
- դ- Մատթէոս աստարանիչ

7- Ըստ Հայաստանի հանրապետութեան սահմանադրութեան, հանրապետութեան վարչատարածքային միաւորները կը կոչուին.-

- ա- նահանգներ
- բ- մարզեր
- գ- քաղաքներ
- դ- շրջաններ

8- Անանիա Ծիրակացիի անունը կը վերագրենք.-

- ա- գրականութեան
- բ- կրօնի
- գ- երաժշտութեան
- դ- ճարտարարուեստի

9- Ի՞նչ են հետեւեալները.- Քոչարի, Վեր Վերի, Գորանի, Ծորոր:

- ա- հայկական գիւղեր են
- բ- հայկական գորգի տեսակներ են
- գ- հայկական պարի ոճեր են
- դ- հայկական տարազի բաժիններ են

10- «Կաթէն բերանն է այրեր...».-

- ա- Ապուրը փշելով կ'ուտէ
- բ- Ապուրը պաղ կը նախընտրէ
- գ- Մածունը փշելով կ'ուտէ
- դ- Մածունը պաղ պաղ կ'ուտէ

Յուճուար ամսուան պատասխաններ եւ մասնակցողներ

Մանկապարտէզի անկիւն

մոգէր, թագաւորը, աստղը, երկրպագելու, Մարիամի, նուէրներ, ոսկի, կնդրուկ, զմուռս

Նախակրթարանի անկիւն Ա. Բաժին

1. բ.12
2. գ. Յիսուսի աշակերտ
3. գ. Պողոս
4. գ. Բարի սամարացի
5. գ. Վիրաւորին վերքերը բժշկեց
6. դ. Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս, Յովհաննէս
7. բ. Կիրենացի Սիմոն
8. բ. Ուրբաթ
9. չլայտնուի, չգիտցուի
10. բ.- Սիմոն , Յովհաննի որդի կը սիրե՞ս զիս:

Նախակրթարանի անկիւն Բ. Բաժին

- 1.- բ.- Զաքարիայի
- 2.- բ.- Յունուար
- 3.- գ.- Յովհաննէս Մկրտիչի
- 4.- ա.- Յորդանան
- 5.- գ.- ՅՕ տարեկան
- 6.- բ.- անապատ առաջնորդուեցաւ եւ 40 որ ծոմ պահեց:
- 7.- ա.- Յիսուսի պատմած առակներէն մէկն է:
- 8.- Բուովարը, Աղաւնիին, Սկիհին
- 9.- գ.- Սողոս
- 10.- բ.- Մատթէոս

Երկրորդականի անկիւն

- 1.- ա.- զոհ, նուէր, ընծայ
- 2.- դ.- ա, բ, եւ գ
- 3.- դ.- ա, բ, եւ գ
- 4.- ա.- Քահանայական պաշտօն ունեցող եկեղեցականներ:
- 5.- դ.- ա, բ, եւ գ
- 6.- ա.- Հերովդէս Անտիպաս
- 7.- ա.- Սինետրիոն կամ Սանհետրին
- 8.- դ.- Մաքսաւորներ
- 9.- ա.- Դպիրներ
- 10 գ.- Սադուկեցիներ

Ընդհանուրի անկիւն

- 1- բ- վարդապետին
- 2- գ- գետերու
- 3- բ- կրօնական է
- 4- ա- թերթ
- 5- բ- անդամ է
- 6- դ- կը բուժէ
- 7- գ- փրկեց
- 8- ա- ամէն
- 9- գ- առակներէն մէկն է
- 10- բ- կանայի հարսանիքին ջուրը գինիի փոխելը

Յուճուար ամսուան մասնակցողներ

Մանկապարտէզ

Մհեր Մատթէոսեան, Սերենա Քուլլուքեան, Արին Անթէպեան

Անսխալ պատասխանողներ

Սեւակ Պապիկեան

Նախ Ա. բաժին

Հրայր Մատթէոսեան, Րաֆֆի Խշխշեան, Արմիկ Պաթմանեան

Անսխալ պատասխանողներ

Առէն Պապիկեան

Նախ Բ. բաժին

Անի Մելեքեան, Արի Միրզայեան, Թամար Պուլքեան, Սեւակ Ալմանեան, Գօգօ Մատթէոսեան, Մկօ Պաթմանեան

Երկրորդական

Թամար Գիզիրեան

Կարճ Լուրեր Կիրակնօրեայէն

- 100 է Ներկայիս Կիրակնօրեայ Դպրոցին արձանագրուած աշակերտներուն թիւը
- 62 է Աշակերտներու Միջին ներկայութիւնը 2002 - 2003 տարեշրջանին
- 22 ընդ Կիրակին էր որ Կիրակնօրեայ ունեցանք Փետրուար 16 ի Կիրակին
- Կիրակնօրեան կը ծրագրէ Վարդանանք տօնել Կիրակի՝ Փետրուար 23 ին
- Կիրակնօրեան կը ծրագրէ Բարեկենդան տօնել Կիրակի՝ Մարտ 2 ին

«Ճաշու Աւետարան»ը

կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ: Այցելեցէ՛ք www.sourphagop.org Զախ կողմի կոճակներէն «Ճաշու Աւետարան»ը ձեզ կ'ուղղէ դէպի ներկայ եւ նախկին շաբաթներուն Ճաշու Աւետարանի հատուածներուն...

«ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ը

կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ: Այցելեցէ՛ք www.sourphagop.org Զախ կողմի կոճակներէն «Պարբերաթերթ»ը ձեզ կ'ուղղէ դէպի «ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ի ներկայ եւ նախկին թիւերուն ...

**Մաշտոցի Արձագանգի այս թիւին իրենց մասնակցութիւնը բերին.-
Յասմիկ Նաճարեան, Երան Լոշխաճեան, Գարու Գաբթանճեան, Թորոս Պապիկեան:**

*Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Յակոբ Մայր Եկեղեցոյ Կիրակնօրեայ դպրոցի կամաւոր խմբակր.-
Ուսուցիչներ՝ Մարիա Քէօսէյեան, Անի Գըլընճեան, Վերա Կարապետեան, Երան Լոշխաճեան, Գարու Գաբթանճեան, Յասմիկ Նաճարեան, Յասմիկ Քանաճեան, Սափօ Ասատուրեան, Ծողիկ Նաճարեան,
Տնօրէն՝ Թորոս Պապիկեան, Կայքէջ՝ Բաֆֆի Պապիկեան, Լուսանկարիչ՝ Նիկոլ Դանիէլեան, Պարբերաթերթ՝
Ծաղիկ Պոյաճեան, հոգաբարձութեան ներկայացուցիչ՝ Մովսէս Քէօսէյեան:*